

XIII. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimiston toiminnasta vuonna 1924¹⁾ oli seuraava:

Vuonna 1924 kuului oikeusaputoimiston johtokuntaan professori J. W. Chydenius, asianajaja R. W. Itkonen, lakitieteenkandidaatti S. J. Pentti, ammattijärjestön sihteeri E. A. Metsäranta ja hallintoneuvos O. Möller. Puheenjohtajana toimi professori Chydenius ja varapuheenjohtajana lakitieteenkandidaatti Pentti.

Johtokunta kokoontui vuoden varrella 5 kertaa, jolloin on käsitelty vain juoksevia asioita.

Oikeusavustajan virkaa hoiti varatuomari N. E. Lindegrén ja apulaisoikeusavustajan virkaa varatuomari V. Falck. Kesälomasijaisina ovat olleet varatuomari C. Ugglä ja hovioikeudenauskultantti H. Miilumäki.

Oikeusaputoimiston menosääntö, joka vuonna 1923 päättyi 82,960 markkaan, nousi kyseessäolevana vuonna 63,676 markkaan, johtuen siitä, että vuoden 1924 menosäännöstä jätettiin pois korvaus vuokrasta, valosta ja lämmöstä.

Oikeusaputoimisto on vuoden varrella entiseen tapaan saanut toimeksi-antoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads Rätts-hjälpsanstalt), jonka välitystä toimisto puolestaan käytti kolmessa asiassa. Muista samanlaatuisista ulkomaalaisista laitoksista on ainoastaan Malmön oikeusaputoimisto kerran kääntynyt toimiston puoleen. Sitä vastoin on oltu molemminpuolisessa yhteydessä erinäisten maassa olevien köyhäinasianajajain kanssa.

Muuten jatkui oikeusaputoimiston toiminta vuoden kuluessa entiseen tapaan. Toimistoa käytettiin vuoden varrella verraten usein, mihin osaltaan on vaikuttanut uusi aviottomien lasten asemaa koskeva laki sekä uusi työ-sopimuslaki, jonka etenkin loman saantia koskevat määräykset ovat aiheutta-neet paljon erimielisyyttä ja riitoja. Huonot asunto-olot ovat enemmän kuin ennen antaneet aihetta perheriitaisuuksiin vieläpä avioeroihinkin.

Käyntien luku oli vuoden aikana 5,063 niitten luvun ollessa vuonna 1923 4,158, v. 1922 — 4,205 ja v. 1921 — 4,067.

Eri kuukausien osalle jakautuvat käynnit seuraavasti:

Tammikuu (26 päivää)	341	Elokuu (26 päivää)	403
Helmikuu (25 »)	439	Syyskuu (26 »)	410
Maaliskuu (25 »)	410	Lokakuu (27 »)	471
Huhtikuu (24 »)	478	Marraskuu (25 »)	439
Toukokuu (25 »)	503	Joulukuu (23 »)	378
Kesäkuu (23 »)	357		
Heinäkuu (27 »)	434	Yhteensä (302 päivää)	5,063

¹⁾ Eräitä kertomusta seuranneita taulukkotietoja ei ole tähän merkitty.

Sopimalla ratkaistu	139	Annettu eri viranomaisille	204
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	149	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut juttua	16
Erin. syistä jätetty sillensä	115		
		Yhteensä	623

Edellämainitut, eri viranomaisille annetut 204 asiaa jakautuivat eri virastojen ja viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan Presidentti	2	Kouluylhallitus	1
Valtioneuvosto	20	Helsingin maistraatti	8
Puolustusministeriö	1	» raastuvanoikeus	7
Valtiovarainministeriö	2	» kaupunginvouti	1
Korkein oikeus	50	» tutkijalautakunta	3
Korkein hallinto-oikeus	9	Turun kuritushuone	1
Turun hovioikeus	22	Tammisaaren pakkotyölaitos	1
Uudenmaanläänin maaherra	41	Rautatiehallitus	1
Porvoon hiippak. tuomiokapituli	10	Rautateiden eläkekassa	1
Tampereen hiippak. tuomiokapituli ..	23		
		Yhteensä	204

Se seikka, että 115 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina, siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varaltomuudentodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut 16 juttua, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella sijaitseviin oikeuksiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston voimassa olevan johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, etteivät hakijat ilmoittaneet toimistolle, milloin jutut tulisivat esille tšekäläisessä raastuvanoikeudessa.

Oikeudenkäynnillä ratkaistuista 149 jutusta voitettiin 134 ja hävittiin 15.

Kaupungin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin kaikkiaan 366 kertaa 193 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 302:een, esiinnyttiin niinmuodoin raastuvanoikeudessa suunnilleen joka toinen päivä.